

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี

Early Childhood Educational Administration in Child Development Centers under Local Government Organization Kanchanaburi

กุลวรรณ เจนสุวรรณ¹, พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์², พรพิชชา อานุกามสรัก³

Kunlawan Jenuwan¹, Pimparit Tiangpak², pronpitcha Ajnukamsorak³

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹

คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก²

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม³

Department of Educational Administration, Siam Technology College¹

Faculty of Liberal Arts, Department of Educational Administration, Krirk University²

Department of Educational Administration, Siam Technology College³

Received: June 5, 2025 Revised: June 10, 2025 Accepted: June 15 June, 2025 ISSN: 2822-0218 (Online) ISSN: 2822-0218 (Online)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดประสบการณ์ สื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 24 แห่ง ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 44 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 29 คน ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตาม เพศ พบว่า โดยรวมครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งเพศชาย และ เพศหญิง มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรีโดยรวมและรายด้าน พบว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีอายุต่างกัน มีความต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน 4). การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวมและรายด้าน พบว่า

*Corresponding author. Tel.: 061 50 96592, Email address: supaporn20082520@gmail.com วารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา, 1(2), 192-208

ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 5) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวมและรายด้าน พบว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ

ABSTRACT

This Research was Aimed at to study the Early Childhood Educational Administration in Child Development Centers under Local Government Organization Kanchanaburi province in 4 were : experience management learning Media Setting up the environment And development assessment. This Research is a Quantitative Research. The Population used in this Research were Teachers, carers of Children. Assistant Teacher who cares for children Child Caretakers in Child Development Centers in Thamaka District Kanchanaburi Province. There were 24 Teachers, consisting of 44 teachers who supervise the children, assistant, teachers, care for 29 children, 35 caregivers, a total of 108 people. The instrument used in this research was a questionnaire about the general status of respondents. There are 5 types of question types in the check list. The reliability was 0.90.

The research findings revealed: 1) The overall performance of early childhood education management in child development centers under local administrative organizations in Kanchanaburi Province was at a high level. 2) A comparison of early childhood education management in child development centers under local administrative organizations in Kanchanaburi Province by gender revealed that overall, male and female child care teachers, assistant child care teachers, and child care workers in child development centers did not differ in their opinions on early childhood education management. 3) A comparison of early childhood education management in child development centers under local administrative organizations in Kanchanaburi Province both overall and by aspect revealed that teachers, assistant child care teachers, and child care workers of different ages had different opinions on early childhood education management in child development centers, including experience organization, learning media organization, environmental organization, and developmental assessment. School administrators and teachers of different ages did not differ in their opinions on early childhood education management. 4) Overall and by aspect, early childhood

education management in child development centers under local administrative organizations in Kanchanaburi Province revealed that teachers of different ages had different opinions on early childhood education management. The difference is statistically significant at the .05 level. 5) The results of comparing the management of early childhood education in child development centers under the local administrative organization of Kanchanaburi Province as a whole and in each aspect found that child care teachers, child care assistant teachers and child care workers in child development centers with different levels of education have no different opinions on the management of early childhood education in child development centers.

Keywords: Early Childhood, Educational Administration, Child Development Centers.

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยถือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เนื่องจากเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จะเป็นช่วงอายุที่สามารถพัฒนาความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาได้เต็มที่ หากไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาในช่วงนี้ อาจจะมีผลให้การพัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างเชื่องช้า ซึ่งจะกระทบต่อการเติบโตในอนาคต (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548)

ด้วย ความตระหนักใน ความสำคัญดังกล่าว องค์การระหว่างประเทศและนานาชาติได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของเด็ก ที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปีเป็นอย่างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การระหว่างประเทศและนานาชาติมีความต้องการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต และสามารถดำรงชีวิตได้ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของโลกในยุคปัจจุบันและในอนาคต องค์การระหว่างประเทศที่ได้ประชุมสุดยอดระดับโลกเพื่อเด็กปี 2000 คือองค์การสหประชาชาติ องค์การยูนิเซฟ องค์การอนามัยโลก ที่ประชุมรับรองปฏิญญาเด็กและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กให้ได้มาตรฐานสากล 3 ด้าน คือ ด้านการอยู่รอด ด้านพัฒนาและคุ้มครอง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2538: 2) หลายประเทศทั่วโลกได้ประกาศวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างชัดเจน เช่นสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่าในปี 2000 เด็กทุกคนในอเมริกาเมื่อเข้าเรียนต้องพร้อมที่จะเรียนได้ ขณะที่ประเทศนิวซีแลนด์ได้ให้ความสนใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2549:)

สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาปฐมวัยยังมีปัญหามากมายโดยเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งในปีการศึกษา 2557 กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัยแจ้งต่อสถานศึกษาในสังกัดว่า สถานเลี้ยงเด็กและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยจัดระบบการเลี้ยงดูยังไม่เหมาะสม ใช้ระบบกฎระเบียบบังคับเด็กเป็นการขัดขวางต่อการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก มีการสอนหนังสือและให้การบ้านมากมายทำให้เด็กเครียดและไม่มีเวลาวิ่งเล่นตามประสาเด็กส่งผลกระทบต่อบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต ผู้ที่จะตั้งสถานอบรมเลี้ยงดูเด็กและบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง

จะต้องผ่านการฝึกอบรมในการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้อง เช่น จิตวิทยาวัยเด็ก การเรียนปนเล่น บทบาทสมมติ การเป็นพี่เลี้ยงที่ให้ความรักแก่เด็กเหมือนพ่อแม่ ไม่บังคับหรือข่มขู่หรือลงโทษเด็กโดยไม่เหมาะสม เพื่อให้เด็กมีอิสระเหมือนอยู่บ้าน สถานศึกษาต้องเน้นการออกกำลังกาย การให้เด็กเล่นตามประสาเด็ก การเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ไม่เน้นการสอนหนังสือและไม่ควรให้การบ้านเด็กหรือจัดสอนพิเศษอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้ยังมีผลวิจัยทางการแพทย์ (นิตยา คชภักดี และคณะ, 2545) พบว่าเด็กปฐมวัยของไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีการพัฒนาล่าช้าไม่สมวัยโดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุแสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสเรียนรู้และขาดการเลี้ยงดูที่เหมาะสมด้วยเหตุนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงปัญหามีการเฝ้าระวังและดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ทุกกลุ่ม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการและศักยภาพของเด็ก ปัญหาของสังคมอีกประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยของไทย คือ ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพพลานามัยและการพัฒนาตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ปัญหาการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่าง ๆ จากภายนอกส่งผลต่อการดำเนินชีวิต (กรมวิชาการ, 2540)

การบริหารการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้สรุปปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยเด็กที่มีอายุ 0-5 ปี ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, น. 8-11) กล่าวว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยยังพบปัญหาเกี่ยวกับดังนี้ 1) ไม่สามารถบริการได้ครอบคลุมทั่วถึง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพขาด การประสานงาน ตลอดจนทิศทางการจัดการศึกษา 2) ขาดการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ต้องมีบูรณาการของงานต่างๆ ได้แก่ สภาพ การศึกษาการปกป้องคุ้มครอง ความมั่นคงทางสังคม สวัสดิการมีบุคลากรที่ต้องประสานงานด้านความรู้และทักษะระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระดับสากล 3) ขาดคุณภาพ ผลการสำรวจการจัดบริการพัฒนาเด็กวัย 3-5 ปี พบว่าด้อยคุณภาพทั้งในด้านการบริหารและการจัดการ ขาดคุณภาพในวิธีการเลี้ยงดูเช่น เข้าใจผิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ การเรียนรู้ให้เด็กท่องจำอย่างเดียว ไม่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดตั้งแต่เล็กๆ ให้เด็กล้มอยู่กับที่ทั้งวัน การจัดหลักสูตรที่ตายตัว การเร่งการสอนอ่าน เขียน คิดเลข บังคับให้เด็กทำการบ้านทุกวันขาดทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม การแก้ปัญหา การช่วยเหลือตนเองและวินัยสังคม 4) ขาดการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองในการเป็นพ่อแม่ที่ดีและวิธีรักลูกในทางที่ถูกที่ควร 5) ขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ขาดกระบวนการผลิตบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องเช่นขาด กุมารแพทย์ จิตแพทย์เด็ก นักจิตวิทยาเด็ก ครูด้านการศึกษามุขมูลวัย 6) ขาดการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กระบวนการในการผลิตครู และเตรียมบุคลากรที่จะมาทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย จะต้องเน้นการเสริมสร้างให้บุคลากรมีคุณสมบัติที่ เหมาะสม มีความรู้ ความเข้าใจโดยเฉพาะด้านจิตวิทยาเด็ก ปัจจุบันยังขาดการอบรมทั้ง ก่อนประจำการและระหว่างประจำการอย่างเป็นระบบ 7) ขาดความเข้าใจเรื่องปรัชญาทางการพัฒนาการเด็กปฐมวัย และขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิเด็กและสิทธิมนุษยชนจึงทำให้ไม่เข้าใจสาเหตุที่ต้องจัดสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กปฐมวัย 8) ขาดวิธีบริหารจัดการที่มีคุณภาพประสิทธิภาพ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ ไม่ได้มีความรู้เฉพาะทางที่จะช่วยบริการแก่เด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างคุณภาพรวมทั้ง จัดหาและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมแก่เด็กตามวัย 9) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน 10)

ขาดการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ประเทศไทยมีนโยบายและแผนพัฒนาเด็กมาเป็นเวลากว่า 20 ปี แต่ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรงในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติและไม่มีการติดตามและประเมินผลให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนต่าง ๆ และ 11) ขาดการวิจัยความรู้เชิงสังเคราะห์ที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากความสำคัญและปัญหาของการบริหารจัดการการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับใด
2. การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อเปรียบเทียบ โดยจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และอายุ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และอายุ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ข้อมูลส่วนบุคคล ตามแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน คือ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอท่ามะกา และอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 24 แห่ง ประกอบด้วย ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 44 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 29 คน ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น

- 3.1 เพศ ได้แก่ 3.1.1 ชาย 3.1.2 หญิง

3.2 อายุ ได้แก่ 3.2.1 20 – 25 ปี, 3.2.2 26 – 30 ปี, 3.2.3 31 – 35 ปี , 3.2.4 36 ปีขึ้นไป

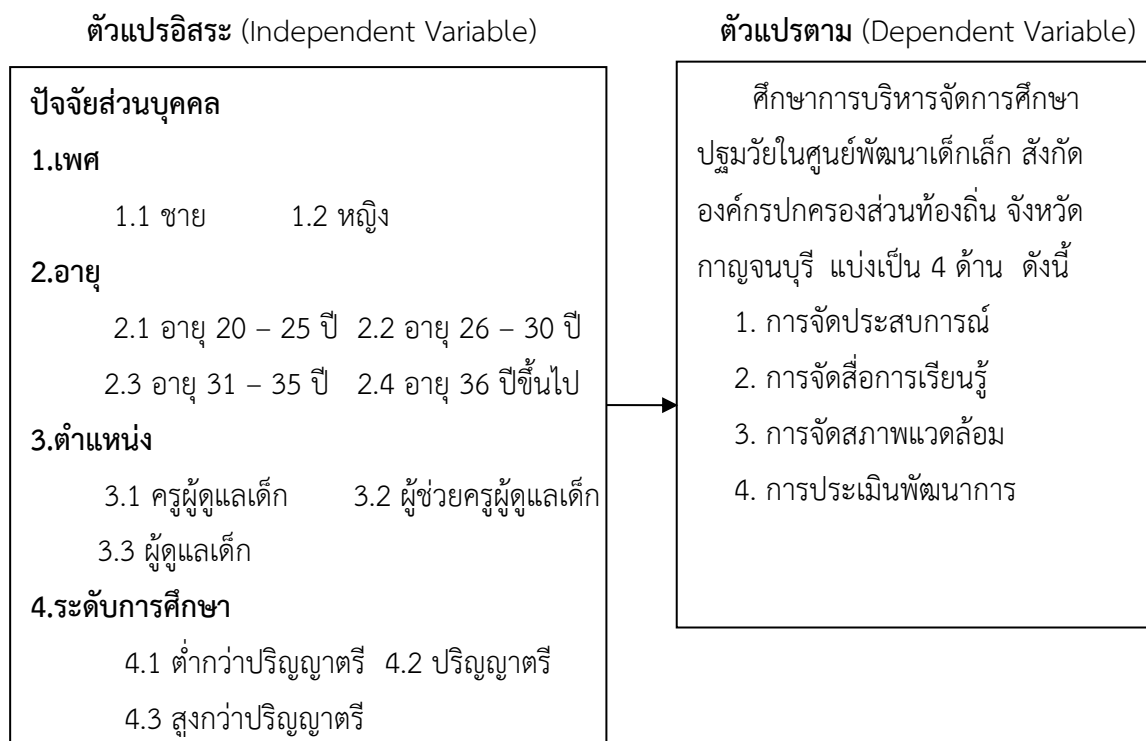
3.3 ตำแหน่ง ได้แก่ 3.3.1 ครูผู้ดูแลเด็ก, 3.3.2 ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก, 3.3.3 ผู้ดูแลเด็ก

3.4 ระดับการศึกษา ได้แก่ 3.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี, 3.2.2 ปริญญาตรี , 3.2.3 สูงกว่าปริญญาตรี

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1) การจัดประสบการณ์ 2) การจัดสื่อการเรียนรู้ 3) การจัดสภาพแวดล้อม 4) การประเมินพัฒนาการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักการศึกษาชาวสวิส เชื่อว่า ความรักเป็นพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา เขาเชื่อว่าเด็กแต่ละคนแตกต่างกันหรือที่เรียกว่ามีความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่าจะเป็นด้านความสนใจ ด้านความต้องการหรือระดับความสามารถของการเรียนรู้ เปสตาลอซีเป็นต้นความคิดในเรื่องการเตรียมความพร้อม และเห็นว่าเด็กไม่ควรถูกบังคับให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำแต่ต้องใช้เวลาและประสบการณ์แก่เด็กในการทำความเข้าใจ ส่วนเฟรเบล (Froebel, 2002 อ้างถึงในกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2547) ผู้ได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการอนุบาลศึกษามีความเชื่อว่าครูควรส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก ให้เจริญด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรี โดยใช้การเล่นและการทำกิจกรรมเป็นเครื่องมือ เพราะการเล่นเป็นการทำงานและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับคอมินิอุส (Comenius, 2000 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548) มีแนวความคิดว่าบ้านเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งแรกของเด็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำหรับเด็กๆ ควรมีสภาพเหมือนบ้านที่ดี ช่วยให้เด็กมีความสุข และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเด็กต้องได้รับการฝึกฝน ด้านจิตใจไปพร้อมๆ กับสติปัญญา (Pestalozzi, 1946 : อ้างถึงใน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น2551)

นักการศึกษาชาวอเมริกัน เสนอแนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลไว้ว่า เด็กควรได้รับการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ก่อนกล้ามเนื้อเล็ก ต้องใช้เวลาเด็กให้มาก ในการส่งเสริมจินตนาการและสร้างสรรค์กระบวนการที่เด็กทำงานสำคัญยิ่งกว่าผลงานของเด็ก ฮิลล์เป็นผู้ริเริ่มคิด บล็อกกลวงขนาดใหญ่ให้เด็กเข้าไปข้างใน ได้เป็นผู้นำกระดิ่งเหล็กสามเหลี่ยมและเครื่องเคาะจังหวะมาใช้ส่วนวอลดอร์ฟ (Woldorf อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2546) เสนอแนวคิดว่า เด็กปฐมวัยเริ่มเรียนรู้จากการเลียนแบบ ครูผู้ควรเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก จุดมุ่งหมายของวอลดอร์ฟคือช่วยให้มนุษย์บรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตนมี พัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยเน้นในเรื่องจิต วิญญาณ ความรู้สึกการสร้างเจตคติในตัวเด็ก และการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ทำจากธรรมชาติ (Hill, 2006 อ้างถึงใน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550)

รูปแบบและหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น,(2549, น. 12-13) ได้กล่าวถึงรูปแบบและหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. รูปแบบและหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบที่ 1 ปฐมวัยหลักสูตร 1 ปี เด็กที่เข้าเรียนต้องมีอายุ 4 ปีบริบูรณ์ ถึง 5 ปีหรือมีอายุก่อนเกณฑ์ภาคบังคับ 1 ปี 2) รูปแบบที่ 2 ปฐมวัยหลักสูตร 2 ปี ประกอบด้วย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เด็กที่เข้าเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ต้องมีอายุ 4 ปีบริบูรณ์ถึง 5 ปี 3) รูปแบบที่ 3 ปฐมวัยหลักสูตร 3 ปี ประกอบด้วย ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เด็กที่เข้าเรียนอนุบาล 3 ขวบ ต้องมีอายุ 3 ปีบริบูรณ์

2. หลักเกณฑ์ คือ 1) การเปิดชั้นปฐมวัยหลักสูตร 1 ปี และเปิดชั้นปฐมวัยหลักสูตร 2 ปีจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้ (1) การนับอายุให้นับถึงวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1 (2) จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนควรมีจำนวน 5-30 คน กรณีน้อยกว่า 15 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (3) มีครูเพียงพอ มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กโดยมีวุฒิทางอนุบาลศึกษา/ปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย (4) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย (5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพร้อมที่จะเปิดชั้นเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) การเปิดปฐมวัยหลักสูตร 3 ปี จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้ (1) จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนจะต้องมีไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 20 คน (2) นักเรียนมีอายุ 3 ปีบริบูรณ์ โดยนับวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1 (3) มีครูเพียงพอและผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์ในการสอนเด็กปฐมวัยมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี (4) มีครูพี่เลี้ยงช่วยครูดูแลเด็ก 1 คนต่อห้อง ในกรณีที่นักเรียน 10 คนขึ้นไป ผู้ดูแลเด็กต้องมีอายุ 15 ปีบริบูรณ์ มีพื้นความรู้ขั้นต่ำชั้น ม.3 ขึ้นไปหรือเทียบเท่า และผ่านการอบรมตามหลักสูตรผู้ดูแลเด็ก มีสุขภาพแข็งแรง มีจิตใจที่อ่อนโยน ผ่านการตรวจสอบสภาพก่อนปฏิบัติงานเป็นผู้ดูแลเด็ก ได้แก่ เอกซเรย์ปอด ตรวจพยาธิลำไส้ ตรวจเลือดซิฟิลิส ภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV) ตับอักเสบไวรัสบี (HB) เป็นต้น (5) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย (6) ผู้ปกครองและชุมชนมีความต้องการและพร้อมที่จะให้การสนับสนุน การจัดการศึกษาระดับนี้ทุกด้าน

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยจัดได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ หลักสูตร 1 ปีหลักสูตร 2 ปี และหลักสูตร 3 ปีโดยมีหลักเกณฑ์คือ ให้นับอายุถึงวันเปิดภาคเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 24 แห่ง ประกอบด้วย ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 44 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 29 คน ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยศึกษาจากแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความคิดเห็นของ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็ก เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอท่ามะกา และอำเภอท่าม่วง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี โดยเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ คำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) 5 ระดับ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งและระดับ การศึกษา

2. เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอท่ามะกา และอำเภอท่าม่วง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ คือ 5=ระดับมากที่สุด 4=ระดับมาก 3=ระดับปานกลาง 2=ระดับน้อย และ 1=ระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 100)

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอท่ามะกา และอำเภอท่าม่วง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี มีผลดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมจำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับการปฏิบัติงาน			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. การจัดประสบการณ์	4.00	0.83	มาก	3
2. การจัดสื่อการเรียนรู้	4.02	0.74	มาก	2
3. การจัดสภาพแวดล้อม	4.08	0.73	มาก	1
4. การประเมินพัฒนาการ	4.00	0.80	มาก	3
รวม	4.17	0.59	มาก	

ผลการวิจัยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มากที่สุดคือด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) รองลงมาคือ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดประสบการณ์และด้านการประเมินพัฒนาการ มีระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$)

ตารางที่ 2. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรีจำแนกตาม เพศ

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	เพศ	$\bar{x}$	S.D.	t	p-value
1. การจัดประสบการณ์	ชาย	3.80	0.87	-.202	.841
	หญิง	3.83	0.60		
2. การจัดสื่อการเรียนรู้	ชาย	3.86	0.91	-.042	.967
	หญิง	3.87	0.57		
3. การจัดสภาพแวดล้อม	ชาย	3.75	0.93	-1.409	.162
	หญิง	3.97	0.61		
4. การประเมินพัฒนาการ	ชาย	4.01	0.84	-.171	.865
	หญิง	4.04	0.49		
รวม	ชาย	3.86	0.87	-.510	.611
	หญิง	3.93	0.52		

ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรีจำแนกตาม เพศ พบว่า โดยรวมครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งเพศ ชาย และ เพศหญิง มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 จำแนกตาม อายุ

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	อายุ	$\bar{x}$	S.D.	F	p-value
1. การจัดประสบการณ์	อายุ 20 – 25 ปี	3.50	0.63	1.354	.263
	อายุ 26 – 30 ปี	3.73	0.58		
	อายุ 31 – 35 ปี	3.75	0.78		
	อายุ 36 ปีขึ้นไป	4.17	0.43		
	รวม	3.82	0.69		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
2. การจัดสื่อการเรียนรู้	อายุ 20 – 25 ปี	3.73	0.64	2.043	.135
	อายุ 26 – 30 ปี	3.70	0.47		
	อายุ 31 – 35 ปี	3.79	0.80		
	อายุ 36 ปีขึ้นไป	4.20	0.44		
	รวม	3.87	0.68		
3. การจัดสภาพแวดล้อม	อายุ 20 – 25 ปี	3.74	0.59	1.405	.250
	อายุ 26 – 30 ปี	3.74	0.61		
	อายุ 31 – 35 ปี	3.80	0.81		
	อายุ 36 ปีขึ้นไป	4.31	0.48		
	รวม	3.91	0.71		
4. การประเมินพัฒนาการ	อายุ 20 – 25 ปี	3.96	0.30	1.667	.194
	อายุ 26 – 30 ปี	3.86	0.49		
	อายุ 31 – 35 ปี	3.95	0.72		
	อายุ 36 ปีขึ้นไป	4.37	0.39		
	รวม	4.03	0.61		
รวม	อายุ 20 – 25 ปี	3.73	0.49	1.740	.181
	อายุ 26 – 30 ปี	3.76	0.49		
	อายุ 31 – 35 ปี	3.82	0.75		
	อายุ 36 ปีขึ้นไป	4.26	0.39		
	รวม	3.91	0.64		

ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายด้าน พบว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีจำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ตำแหน่ง		$\bar{X}$	S.D.	F	P-VALUE
1. การจัดประสบการณ์	ครูผู้ดูแลเด็ก	3.55	0.60	3.574	.017
	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	3.94	0.61		
	ผู้ดูแลเด็ก	3.85	0.78		
	รวม	3.82	0.69		
2. การจัดสื่อการเรียนรู้	ครูผู้ดูแลเด็ก	3.65	0.54	3.066	.031
	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	3.93	0.58		
	ผู้ดูแลเด็ก	3.92	0.82		
	รวม	3.87	0.68		
3. การจัดสภาพแวดล้อม	ครูผู้ดูแลเด็ก	3.76	0.66	4.014	.010
	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	3.95	0.60		
	ผู้ดูแลเด็ก	3.95	0.86		
	รวม	3.91	0.71		
4. การประเมินพัฒนาการ	ครูผู้ดูแลเด็ก	3.90	0.48	3.860	.012
	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	4.05	0.51		
	ผู้ดูแลเด็ก	4.10	0.76		
	รวม	4.03	0.61		
รวม	ครูผู้ดูแลเด็ก	3.71	0.52	3.971	.010
	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	3.97	0.54		
	ผู้ดูแลเด็ก	3.95	0.78		
	รวม	3.91	0.64		

ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวมและรายด้าน พบว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย แตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5. การเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีจำแนกตาม ระดับการศึกษา

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
1. การจัดประสบการณ์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.92	0.60	2.560	.082
	ปริญญาตรี	3.82	0.71		
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.60	0.79		
	รวม	3.82	0.69		
2. การจัดสื่อการเรียนรู้	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.99	0.60	1.572	.212
	ปริญญาตรี	3.85	0.66		
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.61	0.84		
	รวม	3.87	0.68		
3. การจัดสภาพแวดล้อม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.04	0.58	0.630	.534
	ปริญญาตรี	3.86	0.72		
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.73	0.94		
	รวม	3.91	0.71		
4. การประเมินพัฒนาการ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.12	0.49	0.814	.446
	ปริญญาตรี	4.04	0.60		
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.81	0.82		
	รวม	4.03	0.61		
รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.02	0.51	1.384	.255
	ปริญญาตรี	3.89	0.65		
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.69	0.82		
	รวม	3.91	0.64		

ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากันประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้าน พบว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มากที่สุดคือด้านการจัดสภาพแวดล้อม และ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับปฐมวัยให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่มีความสะอาดและปลอดภัยมีการจัดทำ/จัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชตรี พูลเพิ่ม (2553) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่าครูผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรีจำแนกตาม เพศ พบว่า โดยรวมครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งเพศ ชาย และ เพศหญิง มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับปฐมวัยให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่มีความสะอาดและปลอดภัยมีการจัดทำ/จัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเชิด ชานิศาสตร์ ที่พบว่า ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนให้คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนาบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้รู้จักเทคนิคและวิธีการสอนอย่าง หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการกำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการจัดการเรียนการสอน

3. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวมและรายด้าน พบว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่ามีการวางแผนร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบและวิธีการติดตามการใช้แผนการจัดประสบการณ์ มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับปฐมวัยให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดทำ/จัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีการรายงานผลการประเมิน

พัฒนาการเด็กปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ภัทราวิวัฒน์ (2554) การมีส่วนร่วม ในการจัดหาสื่อเพื่อพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม สติปัญญา ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยของการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กต้องการประสบการณ์การเรียนรู้ การฝึกหัด การค้นคว้าและทดลอง อุปกรณ์การเรียน ของเล่น และประสบการณ์ที่จัดให้แก่เด็กจะมีความหมายต่อเด็กมาก ความแปลกของสี ลักษณะ ขนาด รูปร่างประเภทของอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็ก สัมผัสเป็นสิ่ง สร้าง เสริมการเรียนรู้และพัฒนาการให้แก่เด็กทั้งสิ้น สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยสร้างเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก รวมถึงช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กขยายขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยสื่อ การเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นตัวช่วยให้เด็กเกิดความสนใจในกระบวนการเรียนการสอน มีหน้าที่เป็น ตัวนำความต้องการของครูไปสู่ นักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็วเป็นผลให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตาม จุดมุ่งหมายของการสอนได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เพราะสื่อจะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงโดยผ่านประสาทสัมผัส ทั้งห้า และยังช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการของตน

4. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวมและรายด้าน พบว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย แตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่ามีการวางแผนร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบและวิธีการติดตามการใช้แผนการจัดประสบการณ์ มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับปฐมวัยให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดทำ/จัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชตรี พูลเพิ่ม (2553) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่าครูผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของแคทซ์ (Katz, 2007 อ้างถึงในกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550) มีความเห็นสอดคล้องกับเอลคายน์ ว่าการบังคับเด็กให้เรียนวิชาการเร็วเกินไปจะทำลายพัฒนาการของเด็ก เด็กที่ทำงานไม่สำเร็จจะเกิดความรู้สึกไม่ดี คิดว่าตนเองไม่เก่งและมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับความรู้สึกว่าตนเองโง่หรือไม่เก่งตลอดไป

5. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากันประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้าน พบว่าครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความต่อการบริหารจัดการศึกษา

ปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่ามีการวางแผนร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบและวิธีการติดตามการใช้แผนการจัดประสบการณ์ มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับปฐมวัยให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดทำ/จัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บลูม (Bloom, 2007, p. 41) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทางสติปัญญาและบุคลิกภาพมนุษย์ พบว่าระยะ 4 ปี แรก สติปัญญาของเด็กได้รับหล่อหลอมไปแล้ว 75% ถ้าจะนับแต่ผลสัมพัทธ์ทางการศึกษา เมื่อเด็กอายุได้ 4 ปี สติปัญญาของเด็กมากกว่า 3% จะเห็นได้ในระยะ 6 ปี แรกของชีวิตเด็กนั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาและบุคลิกภาพเป็นอย่างยิ่ง พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงควรเอาใจใส่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถ ไม่ควรรอเข้าโรงเรียนเสียก่อนจึงเริ่มเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดวิดเอลคายน (David Elkind, 2007, อ้างถึงในกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550:143) นักการศึกษาของอเมริกาได้สรุปผลการศึกษาไว้ในหนังสือ Miseducation ว่าการเร่งสอนอ่านเขียนเร็วเกินไป เมื่อเด็กยังไม่พร้อมเกิดผลเสียต่อเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในปัจจุบันเด็กจะเกิดความเครียดและในอนาคตเด็กจะสูญเสียบุคลิกภาพในที่สุด

สร้างองค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ข้อมูลส่วนบุคคล ตามแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน คือ การจัดประสบการณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินพัฒนาการ ตัวแปรอิสระได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ ได้แก่ ชาย และ หญิง 2) อายุ ได้แก่ อายุ 20 – 25 ปี, อายุ 26 – 30 ปี, อายุ 31 – 35 ปี , อายุ 36 ปีขึ้นไป 3) ตำแหน่ง ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก , ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก, ผู้ดูแลเด็ก 4) ระดับการศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี, ปริญญาตรี , สูงกว่าปริญญาตรี และตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) การจัดประสบการณ์ 2) การจัดสื่อการเรียนรู้ 3) การจัดสภาพแวดล้อม 4) การประเมินพัฒนาการ

ภาพที่ 2 สร้างองค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรมีการกำหนดแผนงาน/โครงการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.2 ควรมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยให้แก่ครูผู้สอน

1.3 ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมที่มีความสะอาดและปลอดภัยสำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่นในสถานศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบำรุงรักษาสื่อประกอบการจัดกิจกรรมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้เสมอในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดสภาพห้องเรียน ได้ตามความเหมาะสมกับต่อจำนวนเด็กปฐมวัยในโรงเรียนขนาดใหญ่

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2546). ชุดฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง เล่มที่ 7 บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น. (แผนพับ). กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548 ก). การจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2549 ข). คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

บุญเชิด ชำนิศาสตร์. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

นุชตรี พูลเพิ่ม. (2553). การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.(2548).เอกสารการสอนวิชาการสอนระดับประถมศึกษา : สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Bloom, B. S. (2007). *Taxonomy of education objectives*. New York : David Mckay.

Bruner, J.S. (2005). *The process of education*. Cambridge : Harvard University Press.